ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Словакия с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по- специално на работното място.

На 6 август 2020 г. Словакия поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира със словашките власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани разходи, пряко свързани с въведената в отговор на пандемията от COVID-19 национална схема за подпомагане на работата на непълно работно време и съпътстващи мерки. С националната схема за подпомагане на работата на непълно работно време се цели да се защитят наетите и самостоятелно заетите лица и така да се намали въздействието на безработицата и загубата на доходи. Схемата позволява на изпитващите икономически затруднения предприятия временно да намалят работното време на своите работници и служители, които от своя страна държавата компенсира за неотработените часове. От схемата могат да се възползват работодателите, които за периода март 2020 г. — декември 2021 г. временно са наложили принудителен отпуск на някои от своите работници и служители. Тези работодатели могат да поискат възстановяване на разходите за заплати в размер до 80 % от обичайната брутна заплата на работника или служителя в принудителен отпуск и до максимум 880 евро на месец, при условие че задържат този работник или служител. В допълнение към националната схема за подпомагане на работата на непълно работно време Словакия въведе и следните съпътстващи мерки: а) от март до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане за наето лице, при спад на продажбите с най-малко 20 % (месечна помощ от 180 до 540 евро в зависимост от спада на продажбите); б) до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане в полза на самостоятелно заетите лица със задължителна социална осигуровка, при спад на продажбите с най-малко 20 % (месечна помощ от 180 до 540 евро в зависимост от спада на продажбите); в) до края на септември 2020 г. — възстановяване на 80 % (и до максимум 1 100 евро) от брутната заплата на наетите лица в затворените с постановление предприятия; и г) до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане от 210 евро на месец в полза на работещите по договор, едноличните търговци и самостоятелно заетите лица.

Словакия предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Словакия по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

2020/0215 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Словакия с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19[1], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) На 6 август 2020 г. Словакия поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.

(2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Словакия извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Словакия от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 8,5 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 59,5 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Словакия от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее с 9,0 %.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от словашката работна сила. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Словакия, свързани с описаните в съображение 4 национална схема за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(4) По-специално по силата на посочения в искането на Словакия от 6 август 2020 г. Закон № 5/2004 за службите по заетостта се въведоха редица мерки за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19, в т.ч. схема за подпомагане на работодателите, които за периода март 2020 г. — декември 2021 г. временно са наложили принудителен отпуск на някои от своите работници и служители. Тези работодатели могат да поискат възстановяване на разходите за заплати в размер до 80 % от обичайната брутна заплата на работника или служителя в принудителен отпуск и до максимум 880 евро на

[1] ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

месец, при условие че задържат този работник или служител. Освен това бяха въведени редица съпътстващи мерки: а) от март до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане за наето лице, при спад на продажбите с най-малко 20 % (месечна помощ от 180 до 540 евро в зависимост от спада на продажбите); б) до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане в полза на самостоятелно заетите лица със задължителна социална осигуровка, при спад на продажбите с най-малко 20 % (месечна помощ от 180 до 540 евро в зависимост от спада на продажбите); в) до края на септември 2020 г. — възстановяване на 80 % (и до максимум 1 100 евро) от брутната заплата на наетите лица в затворените с постановление предприятия; и г) до края на септември 2020 г. — фиксирано плащане от 210 евро на месец в полза на работещите по договор, едноличните търговци и самостоятелно заетите лица. Фиксираните помощи могат да се разглеждат като подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като с тях се цели да се защитят самостоятелно заетите лица или сходните категории трудещи се от спад или загуба на доходите.

(5) Словакия удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Словакия предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 1 077 457 000 евро в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като новите мерки обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Словакия. Словакия възнамерява да финансира сама 56 311 400 евро от увеличения размер на разходите и със средства на Съюза — 390 262 000 евро.

(6) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира със Словакия и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 6 август 2020 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(7) Поради това на Словакия следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.

(8) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.

(9) Словакия следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

(10) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Словакия, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Словакия удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на Словакия заем с максимален размер 630 883 600 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.

2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.

3. Комисията предоставя на Словакия финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.

4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

5. Словакия поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.

6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

Словакия може да финансира националната схема за подпомагане на работата на непълно работно време и съпътстващите я мерки — както е предвидено в член 54, параграф 1, буква д) от Закон № 5/2004 за службите по заетостта.

Член 4

Словакия уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Словашката република.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател